

Ročník 2, číslo 3/2001

To najlepšie z tohoto čísla

- 1 Kukuričiar koreňový útočí na Slovensko!
- 1 Ovocie, ktoré prekvapí
- 2 Dve úrody do roka?
- 2 Ľuľok čierny – jed alebo zelenina ?
- 3 Kvetinový cisár František
- 4 Sme presťahovaní!
- 4 Aktuálne rozšírenie kukuričiara v Európe

Občasník pre členov Klubu pestovateľov rastlín vydáva

KLUB PESTOVATEĽOV RASTLÍN

Občasník pre členov Klubu pestovateľov rastlín

Botanix

Prvé číslo vyšlo
18. februára 2000

Kukuričiar koreňový útočí na Slovensko!

Už v prvom čísle Botanixu ste si mohli prečítať článok o kukuričiarovi koreňovom (*Diabrotica virgifera virgifera*) – nebezpečnom škodcovi kukurice. Teraz Vám Botanix prináša najnovšie informácie z výskumu, ako prvý záhradkársky časopis na Slovensku.

Do rodu *Diabrotica* spolu patrí 11 druhov (presnejšie druhov a poddruhov), ktoré žijú iba na americkom kontinente. Z troch druhov, ktoré sa živia kukuricou, najväčšie škody spôsobuje kukuričiar koreňový (*Diabrotica virgifera virgifera*) a *Diabrotica barberi*. Rod *Diabrotica* patrí do čeľade liskavkovitých (*Chrysomelidae*), kde patrí aj nechválne známa pásavka zemiaková.

Nominálny poddruh kukuričiara koreňového (*Diabrotica virgifera virgifera*) pochádza z Koloráda, Kansasu a Nebrasky. Od roku 1955 sa začal expanzívne rozširovať po Amerike spolu s rozrastajúcimi sa kukuričnými monokultúrami. Veľkopesťovanie kukurice mu totiž poskytlo výborné živné podmienky, vďaka ktorým sa začal rapídne množiť a rozširovať po USA a Kanade.

Samičky v lete kladú 15 cm hlboko do pôdy pri korene kukurice 0,1 mm veľké, tenké, valcovité vajčička. Tie v pôde prezimujú. Larvy sa liahnu na jar len čo teplota dosiahne 10 až 11 °C, čo býva v podmienkach USA v strede júna. Potom migrujú kukuričným koreňom. Larvy postupne prechádzajú 3 vývinovými štádiami – instarmi. Po 3. instare sa v pôde zakukľujú. Štádium larvy trvá 3-4 týždne. Dospelé jedince (imága) z kukiel vyliezajú po 24-48 hodinách. Potom opúšťajú pôdu a zdržiavajú sa na listoch a bliznách kukurice. Živia sa bliznami a listami. Po 2 týždňoch začínajú samičky znášať do pôdy vajčička. Najčastejšie v tesnej blízkosti kukuričných koreňov. Viac vajčiek znášajú do vlhkej pôdy než do su-

chej. Obdobie kladenia vajčiek spadá v Ontáriu v USA od začiatku do polovice augusta. Vajčička znášajú aj neskôr, avšak prežitie týchto vajčiek sa značne znižuje. Kukuričia má iba jednu generáciu ročne. Najaktívnejšie sú za úsvitu a za súmraku. Imága žijú dlho a veľa z nich prežije až do prvých mrazov.

Žiaľ, podobne ako pásavka bol do Európy dovlečený aj kukuričiar. Ako ukázali výskumy srbských vedcov, európska populácia pochádza zo stredozápadu USA.

Kukuričiar koreňový bol v Európe prvýkrát objavený v roku 1992 na 0,5 ha kukuričnom poli v Surčine pri belehradskom letisku v Srbsku. Predpokladá sa, že tu bol dovlečený lietadlami okolo roku 1990. Expanzívne šírenie kukuričiara vystihuje mapka.

V Európe sa v súčasnosti vyskytuje (v zátvorkách rok objavenia): Srbsku v Juhoslávii (1992, asi tu bol už v roku 1989/90), Maďarsku (1995), Chorvátsku (1995), Rumunsku (1996, asi už v 1995), Bosne a Hercegovine (1997), Bulharsku (1998), Čiernej Hore v Juhoslávii (1998), Taliansku (1998) a od roku 2000 aj v Albánsku, na Slovensku a vo Švajčiarsku. V ČR ešte nebol zistený.

Ak Vás tento článok zaujal a chceli by ste sa dozvedieť viac zo života kukuričiara, podrobné informácie nájdete na internetovej adrese www.kpr.sk. Ak nemáte prístup k internetu, stačí ak zašlete disketu a 7,- Sk známku a obratom Vám pošleme informácie nahrané na diskete.

Za dobrú spoluprácu ďakujem Dr. Franjovi Bačovi z Institutu za kukuruz v Zemun Polje v Zväzovej republike Juhoslávia a Jánovi Tančikovi z Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre.

Ovocie, ktoré prekvapí

Možno sa už aj vám pošlalo najst' v obchodoch niektoré zaujímavé druhy ovocia. Mnohí ľudia však nevedia, čo sa dá z ponúkaného ovocia zjesť a predavači im nevedia poskytnúť potrebné informácie. Preto

Pokračovanie na 4. strane

Dve úrody do roka?

Už v júli sa začínajú v záhradke postupne uvoľňovať niektoré zeleninové hriadky. Ako prvé sú to reďkvičky, skoré zemiaky, potom cesnak, cibuľa a strúčiková fazuľa.

Mnohí záhradkári hriadky po zbere iba pokopú a nechajú „ladom“ v domnení, že pôdu treba nechať „odpočívať“ bez akýchkoľvek rastlín.

Avšak opak je pravdou. Pôda bez vegetácie, ponechaná na „pospas osudu“ až do jesennej orby dosť trpí. Navyše zrážkami sa živiny z nej ľahko splavujú hlbšie do pôdy, kde sa k nim korene rastlín už nedostanú.

Aby ste ochránili svoju pôdu pred zbytočnou eróziou mali by ste po zbere úrody na pôdu niečo vysiať.

Najekonomickejšie je vysiať úžitkové rastliny a neskoro na jeseň pozberať druhú úrodu.

Od polovice júla do polovice augusta môžete vysievať čiernu reďkev, čínsku a pekínsku kapustu. Z reďkvi Vám do konca októbra až novembra vyrastú buľvy veľké asi ako zeler, ktoré sú bohatým zdrojom vitamínov a minerálov. Ak chcete byť dobre pripravení na zimu, tak zjedzte aspoň 1 reďkev za týždeň. Reďkev, ktorú hneď nespotrebuje uložte do chladnej pivnice a skladujte ako zemiaky. Konzumovať sa dá až do druhej polovice marca. Musím však zdôrazniť, že dlhým skladovaním sa znižuje obsah vitamínov.

Čínska a pekínska kapusta sa dá skladovať až do konca marca. Pre vysoký obsah vody a pre úbytok vitamínov, ktorý vzniká dlhým skladovaním, doporučujem ju skonzumovať do polovice decembra. Potom má už tak malý obsah vitamínov, že sa už neoplatí jesť.

Spomínané kapusty sa môžu jesť surové a upravené. Ak si potrpíte na jemné listy, môžete ju asi 10 min sparit v horúcej vode.

Čiernu reďkev odporúčam jesť za surova. Ak Vám bude pripadať príliš korenistá, môžete ju konzumovať v menšom množstve s pridaním ostatnej zeleniny (rajčiny, paprika, uhorky) vo forme zeleninového šalátu.

Od druhej polovice júla až do polovice septembra môžete v 14 dňových intervaloch vysievať červené a žlté reďkvičky. Úrodu môžete zberať do novembra. Na jeseň vysiate reďkvičky sú nielen jemnejšie než jarné, ale aj menej ich napádajú škodcovia, pretože na jeseň zvyčajne býva veľmi vlhko. Ak ich vysejete do pareniska alebo pred prvým snehom ich prikryjete sklom alebo fóliou, môžete úrodu zberať pri peknom počasí až do decembra.

V rovnakom období môžete vysievať aj špenát. Listy môžete zberať v októbri až novembri, ak rastliny pred prvým snehom prikryjete tak pri troške šťastia budú chutné až do decembra.

Ľuľok čierny – jed alebo zelenina?

Minulý rok som vo svojej záhradke skúšal pestovať veľa druhov rastlín, ktoré som buď nepoznal alebo ktoré ma v ponuke zahraničných partnerov upúťali niečím nezvyčajným. Medzi takéto rastliny patrí aj jedovatá rastlina ľuľok čierny (*Solanum nigrum*). Smrť môže spôsobiť už konzumácia niekoľkých bobúľ. Táto rastlina je však veľmi premenlivá a vytvára veľa ekologických foriem. Jednou z nich je aj **jedlý klon**, ktorý som v minulom roku vyskúšal "na vlastnej koži". (A keďže som mohol napísať tento článok, naozaj som prežil...)

U nás je to jednorročná rastlina príbuzná so zemiakmi a rajčinami. Patrí do čeľade ľuľkovitých (*Solanaceae*). Dorastá až do výšky 1,3 m, neskôr pod ťarchou plodov sa vetvičky ohýbajú a dosahuje výšku asi 70 cm. Stonky sú hranaté, lysé, riedko olistené, obsypané kvetmi a plodmi. Kvitne bielymi 6 početnými kvetmi, ktoré vyrastajú v súkvetiach po 5-8 (minimálne 2, maximálne 12 kvetov). Plody sú guľaté, veľké 1,4-2 cm, spočiatku zelené, pri dozrievaní dostávajú tmavofialovú, skoro čiernu farbu. Sú plné drobných semienok, dosť kyslé, bohaté na vitamín C.

Pestovanie je obdobné ako u rajčín. Semená som vysial v druhej polovici marca. Dopestované rastliny som vysádzal na vzdialenosť 50 cm od seba začiatkom mája 2000. Pestoval som ich bez vyvázovania. Plody sa začali vyfarbovať od druhej polovice augusta. Úplne vyzreté boli až v druhej polovici septembra. Farba plodov bola tmavofialová, skoro čierna, bez zeleného nádychu. Úrodu som zberal od konca septembra až do polovice novembra (to vďaka teplej a dlhej jeseni, "normálne" sa dajú zberať do prvých mrazov, teda asi do októbra). Priemerná úrodnosť z jednej rastliny bola 3 kg plodov (po

očistení od stopiek).

Plody majú pomerne obmedzené použitie, pretože majú výrazne kyslú chuť. Vyskúšal som viaceré recepty, ale chutil mi iba koktail, ktorý však stál za to. Rozmixoval som asi hrst plodov, pridal 4-6 lyžíc cukru a mlieko (podľa toho akú chcete mať farbu, ak dáte menej mlieka koktail bude skoro čierny, pri väčšom množstve mlieka získate veľmi pekné odtiene – fialové až lilavé). Po dôkladnom rozmixovaní som koktail precedil cez sítka na múku (šupky z plodov "vadia" pri pití). Koktail má veľmi lahodnú chuť, chutil každému. Niekomu pripomína malinový či černicový koktail.

Plody sa môžu aj zmrazovať. Po odstránení stopiek a umytí som bobule zamrazil asi po 500 g (na jedno použitie). Pred použitím ich vyberiem z mrazáku asi 6 hodín dopredu a nechám pozvoľna rozmraziť pri izbovej teplote (aby som zamedzil stratám vitamínu C).

Počas celého pestovania som sa stretol so škodcami iba krátko po výsadbe. Boli to vošky, ktoré som zničil mechanicky (rozpučením). Odvtedy som sa nestretol s nijakými chorobami ani škodcami. (Nenapadli ich ani molice, hoci v tesnej blízkosti ľuľka bol nimi napadnutý ružičkový kel.)

Čo sa týka rozmnožovania, myslím si, že najvýhodnejšie je množiť ľuľok výsevom. Odrezky sa síce dobre a rýchlo zakoreňujú, avšak vzhľadom na vysokú produkciu semien je to však zbytočne prácne.

Myslím si, že jedlý klon ľuľka čierneho môže byť u nás veľmi perspektívnou úžitkovou plodinou. Pestuje sa jednoducho, nemá žiadne špeciálne požiadavky na pestovanie, chorobami a škodcami netrpí a navyše je to bohatý zdroj vitamínu C, ktorý sa dá dobre zakonzervovať aj na zimu (zmrazením), kedy má naše telo nedostatok vitamínov.

Ďalším netradičným dru-

hom zeleniny, ktorý sa určite opláti vyskúšať, je machovka lepkavá (*Physalis philadelphica*), o ktorej sa môžete dočítať v časopise Naše rastliny 4/2000.

Kvetinový cisár František

Cisár František vládol v obrovskej Habsburskej monarchii v období napoleonských vojen. Jeho panovanie nebolo práve najúspešnejšie, veď viedol neustále vojny a svoj vplyv rozširoval mocný kancelár Metternich. Priebeh udalostí v krajine totiž často závisí od povahy panovníka.

František bol vnukom Márie Terézie a nemal všetky vlastnosti potrebné pre úspešného monarchu. Bol ľahko ovplyvniteľný, dobrácky, ťažko si utváral vlastný názor a bol dosť nezodpovedný. Samotný František ani nechcel byť cisárom. Oveľa radšej by sa bol venoval ako obyčajný mešťan svojim 2 záľubám: rodine a rastlinám.

Už v detstve si v rodnom Toskánsku vytváral harmonický vzťah k prírode. Keď prišiel do Viedne, aby sa zaučal vladárskymi povinnosťami, zistil, že v obrovských záhradách má výborné podmienky pre botaniku. Študoval ju u mnohých významných profesorov. Aj slávneho vedca Nikolausa von Jacquina zaujal nevšedný záujem jeho žiaka. Spolu filozofovali o dokonalosti čínskych záhradníkov a navrhovali plány na vylepšenie viedenských záhrad. Mladý cisár dal doviezť z Florencie zaujímavé porasty a celý palác zdobil kvetinami, ktoré boli v tom období módne: narcisy, tulipány a ľalie. Keď Napoleon pri svojich vpádoch do Viedne zničil mestské opevnenie, František ho už nechcel stavať znovu, ale vysadil miesto neho rastliny. Vznikli tak nové parky, kde si mohli ľudia odpočinúť a chodiť na prechádzky. Zatiaľ čo

sa Viedenchania zabávali v nových parkoch, cisár v kruhu svojej rodiny ošetroval choré rastliny a zveľaďoval svoju záhradu. Aj pracovnú si zdobil kvetmi, ktoré sám narezal, lebo aj pri práci chcel byť obklopený zeleňou. František bol niekedy až taký zaujatý rastlinami, že vyslanci museli ísť za ním do záhrad. Tešil sa nielen rastlinám v záhrade, ale aj v skleníkoch, ktoré dal vybudovať. Pestoval tam obrovské množstvo orchideí, rôznofarebných pelargónií a iných rastlín zo zámoria. Rastliny získaval z expedícií, ktoré vysielal do všetkých kútov sveta. Bádania mu prinášali v herbároch rastliny, ktoré sú dodnes uložené v Prírodovednom múzeu vo Viedni. Museli však často prekonávať nebezpečné nástrahy džungle. Biológ Johann Natterer sa z expedície vrátil až po 18 rokoch a prenikol na územia, kde ešte žiaden beloch nevkráčil. Nadviazal kontakt s obyvateľmi pralesa, o ktorých dopisoval nikto nemal ani tušenia. S väčšinou jeho zápisov, žiaľ, skoncoval požiar v roku 1848. Podľa kvetinového cisára boli, samozrejme, aj pomenované niektoré rastliny. Jedna ľuľkovitá rastlina sa volá dodnes *Franciscea* a cisár ju dal aj namaľovať na tanier. Vďaka Františkovi boli rôzne keramické výrobky ozdobené kvetinovými námetmi. Založil Dvorný botanický kabinet, ktorému venoval aj svoj starostlivo zozbieraný herbár. Do bohatých viedenských záhrad si dal František z expedícií priviesť ďalšiu raritu – domorodcov z pralesov. František sa tešil týmto vzácnym návštevmi, ale mal obavy, či sa prispôbia rúkúskej klíme. Vo svojej naivite sa domnieval, že sa budú cítiť v jeho tropických záhradách ako doma. „Divosi“ sa stali pre ľudí atrakciou. Dnes sa nám to možno zdá nevkusné, ale začiatkom 19. storočia boli takéto veci na panovníckych dvoroch bežné. Títo ľudia tmavej pleti si však nemohli zvyknúť na nové prostredie, a tak ich po smrti vypchávali. Výstavná

Pokračovanie na 4. strane

Aj na jeseň si môžete dopestovať pravú jarnú cibuľku. Sadzačku môžete vysádzať rovnako ako na jar až do polovice septembra. Zberať ju môžete akonáhle listy dorastú do výšky 10-20 cm.

Ak ste mali tento rok bohatú úrodu a ďalšiu už nechcete, taktiež nenechávajte pôdu bez rastlín.

Môžete vysiať rôzne rastliny (až do polovice septembra) na „zelené hnojenie“. Princípom tohto hnojenia je zaoranie zelených rastlín do pôdy pri jesennom oraní. Rastliny počas vegetácie zachytávajú cenné živiny a zamedzujú tak ich vyplavovaniu z pôdy. Taktiež pomáhajú na svojich koreňoch udržiavať viacero druhov symbiotických baktérií, ktoré pôdu obohacujú o vzdušný dusík (bôbovité rastliny) a ďalšie cenné látky. Zaoraním rastlín pôdu obohatíte o humus a niektoré ďalšie látky, ktoré priaznivo vplyvajú na rast a plodnosť rastlín. Najvhodnejšie sú rôzne druhy strukovín (fazuľa, hrach, vika) alebo rýchlo rastúce obiloviny (raž, pšenica, jačmeň). Ja strukoviny na zelené hnojenie sadím ako pri normálnom pestovaní a obiloviny asi 200 g semien na 10 m².

Ak máte možnosť vyrobiť si zákvas zo slepačieho trusu, môžete ho (neriedený) rozliať po pôde krátko pred oraním. Po rozliatí zákvasu rastliny čo najskôr zaorte, pretože mnohé cenné látky z neho na vzduchu ľahko unikajú.

Po takomto hnojení v budúcom roku dobre rastú všetky ľuľkovité rastliny (paprika, rajčiny, baklažány, zemiaky), uhorky, tekvice, kukurica a z okrasných rastlín gladiole.

Naopak zle rastú všetky bôbovité rastliny (hrach, fazuľa, sója, šošovica, bôb, cícer). Je to preto, lebo tieto druhy žijú v symbióze s hľúzkatými baktériami, ktorým sa v pôde bohaté na živiny moc nedarí. Preto tieto druhy pestujte na pozemku až na druhý – tretí rok po zelenom hnojení.

Po jesennom hnojení zákvasom z trusu zvierat nepestujte cibuľu, cesnak, pór, pažítku, z okrasných druhov tulipány, narcisy, snežienky, modrice, pretože tieto druhy priame hnojenie týmito hnojivami neznášajú. Pestujte ich preto na takomto pozemku až na druhý – tretí rok.

To najlepšie na záver: Vďaka zelenému hnojeniu môžete znížiť dávky priemyselných hnojív až o 3/4 bez akéhokoľvek zníženia úrody.

Na výrobu slepačieho zákvasu používam menší sud (vysoký 1 m, priemer 50 cm). Naplním ho slepačím trusom asi do výšky 20-30 cm, doplním ho až po horný okraj vodou a prikryjem krytom (aby sa v ňom nemohli rozmnožovať komáre a iná „háved“).

Slepačí trus nechám vylúhovať asi 2 týždne. Počas tejto doby ho občas premiešam palicou. Pred samotným polievaním ho riedim s vodou v pomere asi 1:10. Môžete použiť aj trus iných zvierat, nikdy však nie prasačí (je nevhodný!).

si ich radšej nekúpia, čím sa však pripravujú o výborný chuťový zážitok a aj o možnosť zasadiť a pestovať tieto rastliny. Sú veľmi drahé pre ich vysoké nároky na pestovanie nielen u nás, ale aj vo svojej vlasti. Po karambole Vám dnes predstavíme rambutan a mangostanu.

Obličkovník rambutánový alebo **rambutan** (*Nephelium lappaceum*) má asi 6 cm veľký oválny plod s tvrdou šarlátovo červenou škrupinkou obrastenou hustými, asi 1cm dlhými štetinkami, ktoré sa pri prevoze z krajiny pôvodu Malajzie zvyčajne polámu a zhnednúť. Pod ňou sa skrýva jedlá chutná biela dužina – škoda, že je jej tak málo. Miesto v plode zaberá hlavne kôstka, ktorá po rozreza-

ní vonia mentolovo. V semenách a šupke boli zistené jedovaté látky saponín a tanín. Semeno musíme zasieť hneď po vybratí z plodov. Rambutan je vždy zelený 5-10m vysoký tropický strom. Listy má dlhé 9-25cm, párnoparovito zložené skladajúce sa zo 4-8 lístkov. Na spodnej strane sú svetlejšie, výrazne žilkovité. Kvety má drobné, nachádzajú sa na konci vetiev. Na jednej rastline môžu byť obojaké kvety, ale existujú aj dvojdomé rastliny. Rambutanu vyhovujú iba teplé skleníky, kde by mohol aj zakvitnúť. Môžeme ho však pestovať aj v byte, no musíme mu zabezpečiť vysokú vzdušnú vlhkosť, bohatú zálievku, veľa svetla a výživnú pôdu. Je to náročná rastlina, ktorá má rada vysoké teploty po celý rok, neznáša teploty pod 15°C. Rodí po 5-8 rokoch aj neskôr.

Garcinia mangostánová alebo **mangostana** (*Garcinia mangostana*) je vždyzelený husto olistený 12-25 m vysoký strom z juhovýchodnej Ázie. Jeho tmavofialový guľatý plod je výbornej chuti. Má nápadný kožovitý okrasný kalich (zvyšok stopky a listov) a asi 0,7 cm hrubé fialové oploдие. Na spodnej časti plodu sa nachádza zvyšok blizny podobný rozvi-

nutému kvetu. Podľa počtu „lupienkov“ môžeme zistiť, koľko segmentov sa bude vnútri nachádzať: sú mäkké biele a pripomínajú dužinu mandarínky alebo cesnak. Majú vý-

bornú chuť a v každom z nich je vrstvené jedno malé ploché semienko. Z celého plodu je len to najväčšie klíčivé. Plod mangostany má zvláštnu stavbu, konzumuje sa z neho asi iba polovica – biele segmenty. Malé semenáčky mangostany si vyžadujú vynikajúcu starostlivosť. Listy sú kožovité, zo spodnej strany svetlejšie, 10-25 cm dlhé. Kvety kvitnú v noci a sú väčšinou samoopelivé. Mangostana je jeden z najpomalšie rastúcich stromov. Rodí najskôr za 15 rokov po výseve. Je to veľmi náročná rastlina, pre ktorú je už 20 °C kritických. Potrebuje stálu teplotu, vysokú vzdušnú vlhkosť a bohatú závlahu. Má dlhý guľovitý koreň bez bočných korenkov. Pôda by mala byť bohatá na výživu, no netreba to preháňať, lebo má pomalý rast. Vyhovuje jej len tropický skleník, no nič vám nebráni skúsiť ju pestovať aj v byte.

Mária Džunková, Košice
(Nabudúce: kiwano, anona a liči.)

skriňa s „divochmi“ sa však v zmlatku revolúcie v roku 1848 stratila, a tak sa Viedeň vyhla trápnej situácii, ktorú neskôr prežívali ostatné európske múzeá s podobnými expozíciami.

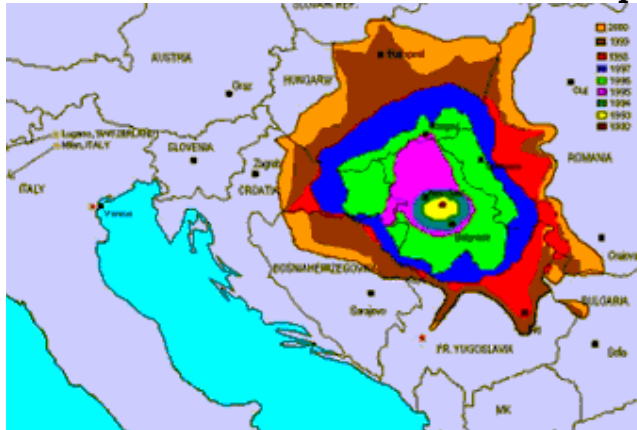
U Františka až do smrti nevyhasla vášeň k rastlinám. Keď už ako starší pán nemohol tak obratne pracovať v záhrade, pýtal sa záhradníkov na stav každej kvetinky, každého stromčeka v záhrade. Záhradníci mu niekedy ani nevedeli odpovedať, pretože oni sami nepoznali tak dobre rastliny v záhradách ako ich cisár. František odvodzoval svoj pekný vzťah k rastlinám tak, že sú to najvernejší priatelia, preukazujú vďaka oveľa oddanejšie a sú v mnohom lepší ako ľudia. Keď ako 68 ročný umrel, v jeho záhradách zostalo smutno po dobrom cisárovi Františkovi, ktorý celý svoj život zasvätil rastlinám.

Katarína Džunková, Košice

Sme presťahovaní!

Od 8.4.2001 nájdete Klub pestovateľov rastlín na novej internetovej adrese www.kpr.sk. Presťahovali sme sa preto, lebo server, na ktorom boli naše stránky až doteraz, sa po napadnutí hackermi už „nespamätal“.

Aktuálne rozšírenie kukuričiara v Európe

Na mapke vľavo je zobrazený aktuálny výskyt kukuričiara v Európe. Jednotlivé farby zaznamenávajú postupné rapídne šírenie v rokoch 1992-2000.

Výskyt v Taliansku (pri Miláne) a vo Švajčiarsku je zakreslený iba šípku.

Spracované podľa www.eppo.org.

Poradenstvo

V polovici leta prichádza do našich záhradiek ďalšia „váрка“ škodcov. Často sa stretávate so škodcami, ktorých ste ešte nevideli a ste proti nim bezbranní. Prečo by ste sa mali trápiť sami, keď ste členmi KPR? Ak Vás nejaký škodca trápi, zverte sa nám, pokúsime sa Vám poradiť. Poradenstvo je pre členov KPR bezplatné!